

[Ebba Strange]

private arbejdsmarked og inden for det offentlige, men jeg vil godt spørge ministeren, om man i de forhandlinger, der har været om disse ting, har tænkt på, når det drejer sig om det offentliges fremskaffelse af praktikpladser, at stille nogle betingelser om en kønsfordeling i forbindelse med den forpligtelse, som det offentlige har. Ud fra det, vi ved fra HK-området og også fra de andre områder, kunne man jo godt forestille sig, at så store offentlige områder som post- & telegrafvæsenet og statsbanerne, for nu at nævne noget andet end de traditionelle forvaltninger, kunne få pålagt at lave en mere rimelig kønsfordeling blandt de EFG-elever, de tager ind.

Jeg vil også godt spørge, om man i regeringen har overvejet spørgsmålet om værkstedsløkalder. Fra SFs side betragter vi udpræget værkstedsskoler som en nødløsning. Vi synes, det er vigtigt, at de unge i forbindelse med en praktisk erhvervsuddannelse får lejlighed til at stifte bekendtskab med de praktiske arbejdspladser, sådan som de ser ud i virkeligheden, men vi synes på den anden side, at dette problem er så alvorligt, at hvis det ikke snart løses, må man ty til den nødløsning at bruge noget af den veluddannede, faglærte arbejdskraft, som er til rådighed, til at gå ind og give de unge den praktiske del af den faglige uddannelse.

Det er ikke forsvarligt på længere sigt at gøre de unges grundlæggende uddannelser afhængige af arbejdsgivernes forgodtbefindende. Det er jo de samme arbejdsgivere, som hellere end gerne vil have en veluddannet arbejderstab, men problemet er altså, at de tilsyneladende ikke har lagt sig nok i selen, endnu i hvert fald, for at skaffe det tilstrækkelige antal praktikpladser.

Jeg vil godt sige en lille smule om, hvorfor praktikpladsproblemet er så forfærdelig stort, og her vil jeg godt henvise til den undersøgelse, der er foretaget af socialforskningsinstituttet – det er publikation 98, og den er fra 1980. Socialforskningsinstituttet har fundet ud af, at ca. hver femte EFG-elev afbryder sin uddannelse på grund af manglende praktikpladser. Når man så ser på, hvad der bliver af disse unge mennesker, viser det sig, at et par år efter afbrydelsen er kun knap halvdelen gået i gang med en ny uddannelse, og da er det sådan, at de, der har været på den tekniske basisuddannelse, hovedsagelig er

gået i gang med en anden faglig uddannelse – og det er jo i høj grad drengene – at HK-erne i høj grad er gået i gang med en kort boglig uddannelse – og det er jo i højere grad pigerne – men at en tredjedel er ufaglærte og en sjettedel arbejdsløse, og det er især kvinderne. Næsten hver tredje af de kvinder, der forlod EFG-uddannelsen, går uden arbejde og er langtidсарbejdsløse.

På den baggrund vil jeg godt opfordre regeringen til at være meget opmærksom på, når man i øvrigt snakker beskæftigelsesforanstaltninger, ungdomsgarantiordninger o. lign., at det, der er brug for for de unge i dag, er egentlig uddannelse, kompetencegivende uddannelse, og at de unge er der; det, der mangler, er altså dels uddannelsespladser, som jeg påpegede i min indledning, dels praktikpladser, som denne debat handler om.

Vi har i socialistisk folkeparti drøftet forskellige tiltag, som man kunne sætte i værk, hvis ikke denne aftale viser sig at skaffe det tilstrækkelige antal praktikpladser. Vi har drøftet, at man kunne udvide arbejdsgivernes elevrefusion, sådan at den også dækker løn i praktikperioden, at arbejdsgiverne indbetaler bidrag i forhold til antallet af faglærte, at bidraget går til elevrefusionsfonden, og at den så finansierer lønnen til EFG-lærlingene, at bidraget skal beregnes, så den årligt indbetalte sum kan dække de lønudgifter, der knytter sig til samtlige nødvendige praktikpladser. Vi har diskuteret det, bl.a. fordi ministeriets eget sektorråd for fortsatte skoleuddannelser i en pressemeddelelse fra april 1981 henviser til, at det snart bliver nødvendigt for folketinget at fremsætte forslag til en principbeslutning om private og offentlige virksomheders kollektive pligt til at stille det nødvendige antal praktikpladser til rådighed, og på denne baggrund vil jeg gerne slutte med at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget pålægger regeringen, såfremt den aftale, der er indgået mellem arbejdsmarkedets parter, ikke fremskaffer det nødvendige antal praktikpladser til EFG-elever inden årets udgang, da at udarbejde bindende lovgivning på området,

går tinget over til næste sag på dagsordenen.«